

Anna Sofia Urrila, Hanna-Kaisa Wigren, Kirsi-Marja Zitting ja Virpi Kaarina Talvitie
(kuv.): *Silmät kiinni, Silmu! Asiaa unesta* (S&S 2019)

Miksi pitää nukkua? Mikä mahtaa olla sisälläsi tikittävä päällikkökello? Tiesitkö, että unihiekkaa voi kutsua adesoniiniksi? *Silmät kiinni, Silmu! Asiaa unesta* on tarina unesta ja nukkumisesta kiinnostuneesta pienestä Silmusta. Se on myös kutkuttavasti kirjoitettu lasten tietokirja, joka kertoo ymmärrettävästi ja kiinnostavin sanakääntein muun muassa uniaalloista, delfiinien unipiiristä, nukkumattisolujen toiminnasta sekä Silmulta ja nallelta kadonneesta yökyöpelistä.

Kenelle? Tämä tarinallinen ja kiehtova kuvakirja vastaa jo päiväkotikäisten tietokirja-ahmattien faktannälkään, ja alakouluikäisille *Silmät kiinni, Silmu!* on ehdottomasti kiinnostavaa ja hauskaa luettavaa. Nukkumisen ja unen tieteellisestä taustasta kerrotaan niin kiehtovasti, että kirjaa lukee mielellään myös aikuinen.

UNISANOJA

Aivoavaruus... yökyöveli... kyöveli... yökkönen... yök... yö... (s. 8).

A) Silmulla pyörii kaikenlaisia erikoisia sanoja mielessä, kun hän on laittamassa nukkumaan. Avaa kirja sivulta kahdeksan ja tutki aukeaman uniavaruutta, jonne Silmu on ehkä juuri nyt matkalla. Keksi, kerää ja kirjaa talteen unisanoja: mitä sanoja tulee mieleen nukkumisesta, iltapuuhista tai näkemistäsi unista? Maalaa oma uniavaruusmaisema ja kiinnitä keksimäsi unisanat kuvaan.

B) Keksi jokin oikein pitkä sana ja pura se Silmun tapaan yhä lyhyemmäksi ja lyhyemmäksi pudottamalla sanan ensimmäinen kirjain kerta toisensa jälkeen pois pelistä. Näin syntyy aivan merkillinen joukko hassuja unisanoja. Vaikkapa näin: *maamyyrä... aamyyrä... amyyrä... myyrä... yyrä... yrä... rä... ä.* Halutessasi voit vielä keksiä joillekin näin syntyneille epäsanoille merkityksiä. Mikä voisi olla *amyyrä*, tai mitä voisi tarkoittaa *yyrä*?

MUISTOJA

Hitaasti aaltoileva uni on syvää unta. Uniaaltojen tahdissa hermosolut nukkuvat rauhallista unta ja kertaavat päivän tapahtumia. Näin muistot vahvistuvat. (s. 11.)

Mieti tätä päivää tai lähiviikkoja. Mitkä asiat haluaisit ehdottomasti muistaa? Minkä muiston toivoisit pysyvän pitkään mielessä? Kerro mukava muisto kaverille ja kirjatkaa yhdessä kivoja muistoja talteen.

UNIKAVERIT

Toisinaan delfiinejäkin pelottaa nukkua yksin. Silloin ne hakevat toisen delfiinin viereen unikaveriksi tai muodostavat unipiirin. Piirissä nukkuvat delfiinit uivat hitaasti ympyrää, jolloin saalistajat eivät uskalla hyökätä kimppuun. (s. 13.)

Kuka tai mikä on sinun lempiunikaverisi? Onko sinulla yksi suosikkiunilelu vai onko niitä monta? Esittele ystävälle oma lempiunilelusi. Mikä hänen nimensä on? Missä hän nukkuu? Minkä ikäinen hän on? Mistä hän on saapunut luoksesi?

Keksi, millaista unta unikaverisi on nähnyt edellisenä yönä, viime viikolla, kesälomalla tai joulunaikaan. Kirjaa uni muistiin.

UNEN RESEPTI

Ihminen ja esimerkiksi lehmä ja kana ovat päiväeläimiä: ne valvovat päivisin ja nukkuvat öisin. Toiset eläimet, kuten lepakko, taas ovat yöeläimiä. (s. 40.)

Avaa kirja sivulta 40–41. Keksi aukeaman kuvituksen avulla erikoinen uniresepti.

Tee näin:

- 1) Poimi kummallisesta kellosta kiinnostava numero, esimerkiksi 16 tai 3.
- 2) Valitse aukeamalta jokin kiinnostava olento tai asia, esimerkiksi kirahvi, lepakko, tyttö, sydän, maapallo, lehti tai tähti.
- 3) Keksi kuvaileva sana (esimerkiksi valkoinen tai välkkyvä) juuri valitsemallesi olenolle tai asialle.
- 4) Yhdistä kaikki kolme kohtaa näin: 16 valkoista kirahvia tai 3 välkkyvää tähteä.

Keksi vähintään viisi tällaista kohtaa reseptiisi. Jos teitä on monta, jokainen voi keksiä yhden. Näin syntyy mainio yhteinen uniresepti. Lopuksi voitte vielä keksiä, millaisen uneen resepti kuljettaa? Onko kyseessä *Hassun unen resepti*, *Oudon unen resepti* vai jokin ihan muu?